

#DVIskaidro “Kāpēc banka maksājuma saņēmējam atklāj maksātāja personas kodu?”

Publicēts: 14.02.2022.

[#dviskaidro](#)

[Jaunumi](#)

[Ziņas](#)

Datu valsts inspekcija bieži vien saņem no iedzīvotājiem jautājumus par to, vai bankai ir nepieciešams nodot maksājuma veicēja personas kodu, personas konta numuru un citus personas datus maksājuma saņēmējam.

Skaidrojam, ka Banku tiesības, funkcijas un darbību nosaka banku sektora tiesiskais regulējums. Tiesību akti stingri nosaka kārtību, kādā veidā un kāda informācija tiek apstrādāta, veicot elektronisku maksājumu.

Banku darbību regulējošie tiesību akti uzliek pienākumu bankai:

identificēt maksātāju un maksājuma saņēmēju[1];

nodrošināt, ka maksājumā ir norādīts maksātāja vārds un uzvārds vai nosaukums, maksātāja maksājuma konts, maksātāja adrese, klienta identifikācijas numurs (personas kods) vai dzimšanas datums un vieta [2].

Tāpat ņemams vērā, ka no nozares vadlīnijām izriet banku pienākums, saņemot jebkādu maksājumam pievienoto informāciju, neatkarīgi no tā, vai tā ir obligāti norādāma, šo informāciju nodot maksājuma saņēmējam [3]. Tas nozīmē, ka visa informācija, kuru jūs ievadāt maksājuma uzdevumā, saņems arī maksājuma saņēmējs un bankai nav tiesību patvaļīgi kādu no šīs informācijas dzēst.

Bankai noteiktais pienākums identificēt gan maksātāju, gan maksājuma saņēmēju ir noteikts, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

Ņemot vērā minēto, banku veiktā personas datu apstrāde – informācijas par maksātāju (vārdu, uzvārdu, personas kodu, konta numuru, u.c.) nodošana maksājuma saņēmējam pamatojama, ar uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu vai pārziņa vai trešās personas leģitīmām interesēm[6].

Vārds, uzvārds, personas kods - identifikatori

Vārds un uzvārds ir vispārpieņemti identifikatori salīdzinoši vienkāršās sadzīviskās situācijās (piemēram, maksājumi starp vienas ģimenes locekļiem, paziņām, kolēģiem) un vairumā gadījumu spēj nodrošināt unikālu personas identifikāciju sadzīviskajās situācijās, taču veicot komercdarbību un visas valsts mērogā personas vārds un uzvārds nevar kalpot kā unikāls identifikators. Latvijā unikālais personas identifikators ir personas kods. Tāpēc bankām, lai identificētu maksātāju ir jāizmanto gan personas vārds, uzvārds, gan arī personas kods.

Klienta identifikācija

Pastāv situācijas, kurās konkrētu personu grupu maksājuma saņēmējiem ir nepieciešams zināt personas kodu, lai spētu identificēt konkrēto maksātāju. Šādas personas var būt, piemēram, juridiskās personas, kas sniedz elektroenerģijas, komunālos u.c. pakalpojumus, parādu atguvēji, nebanku aizdevēji [4], grāmatvedības uzskaites dokumentu saņēmēji [5] u.c. Personas koda nenorādīšana paralizētu vai būtiski apgrūtinātu šo personu darbu un iespēju identificēt konkrēto klientu, kas veic maksājumu, atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Informatīvās atsauces

Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 70.panta pirmās daļas 1.punkts <https://likumi.lv/ta/id/206634-maksajumu-pakalpojumu-un-elektroniskas-naudas-likums>

Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2015/847 par līdzekļu pārvedumiem pievienoto informāciju un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr.1781/2006 4.panta 1.punkts; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0847&from=EN>

Eiropas Maksājumu Padomes izdotie SEPA kredīta pārvedumu shēmas noteikumi <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/sites/default/files/kb/file/2018-11/EPC125-05%202019%20SCT%20Rulebook%20version%201.0.pdf>

Ministru kabineta 2018.gada 3.jūlija noteikumu Nr. 392 "Kārtība, kādā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma subjekts veic klienta neklātienas identifikāciju" 7.3.punkts <https://likumi.lv/ta/id/300147-kartiba-kada-noziedzigi-iegutu-lidzeklu-legalizacijas-un-terorisma-finansesanas-noversanas-likuma-subjekts-veic-klienta>

Grāmatvedības likuma 11.panta piektā daļa, <https://likumi.lv/ta/id/324249-gramatvedibas-likums>

Vispārīgā personas datu aizsardzības regula <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-LV/TXT/?from=LV&uri=CELEX%3A32016R0679>

Par personas datu apstrādi, veicot elektroniskos maksājumus <https://www.dvi.gov.lv/lv/skaidrojumi-un-viedokli#par-personas-datu-apstradi-veicot-elektroniskos-maksajumus>

Attēla avots:freepik.com

<https://www.dvi.gov.lv/lv/jaunums/dviskaidro-kapec-banka-maksajuma-sanemejam-atklaj-maksataja-personas-kodu>